

ÄNDRINGSBLAD (STRAFFPROCESSUELLA TVÅNGSMEDEL 7:E UPPLAGAN)

RB

Sedan den 6 upplagan av denna bok kom ut i juli 2018 har följande ändringar skett.

Den 1 januari 2019 ändrades följande paragrafer

28:12 a §

Kroppsbesiktning genom tagande av salivprov får göras på den som skäligen kan misstänkas för ett brott på vilket fängelse kan följa, om syftet är att göra en dna-analys av provet och registrera dna-profilen i det dna-register eller det utredningsregister som förs enligt lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område. Lag (2018:1700).

En hänvisning till polisdatalogen (2010:361) har ersatts med en hänvisning till polisens brottsdatalog.

28:12 b §

Kroppsbesiktning genom tagande av salivprov får göras på annan än den som skäligen kan misstänkas för ett brott, om

1. syftet är att genom en dna-analys av provet underlätta identifiering vid utredning av ett brott på vilket fängelse kan följa, och
2. det finns synnerlig anledning att anta att det är av betydelse för utredningen av brottet.

Analysresultatet får inte jämföras med de dna-profiler som finns registrerade i register över dna-profiler som förs enligt lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område eller i övrigt användas för annat ändamål än det för vilket provet har tagits.

Första stycket gäller inte den som är under 15 år. Lag (2018:1700).

I andra stycket har en hänvisning till polisdatalogen (2010:361) ersatts med en hänvisning till polisens brottsdatalog.

Den 1 maj 2020 ändrades följande paragraf

20d§

Med hemlig rumsavlyssning avses avlyssning eller upptagning som

1. görs i hemlighet och med ett tekniskt hjälpmedel som är avsett att återge ljud, och
2. avser tal i enrum, samtal mellan andra eller förhandlingar vid sammanträden eller andra sammankomster som allmänheten inte har tillträde till.

Hemlig rumsavlyssning får användas vid en förundersökning om

1. brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra år,
2. spioneri enligt 19 kap. 5 § brottsbalken,
3. brott som avses i 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning och det kan antas att brottet inte leder till endast böter,
4. annat brott om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i fyra år och det är fråga om
  - a) människohandel enligt 4 kap. 1 a § brottsbalken,
  - b) grov människoexploatering enligt 4 kap. 1 b § tredje stycket brottsbalken,
  - c) våldtäkt enligt 6 kap. 1 § första stycket brottsbalken,
  - d) grovt sexuellt övergrepp enligt 6 kap. 2 § andra stycket brottsbalken,
  - e) våldtäkt mot barn enligt 6 kap. 4 § första eller andra stycket brottsbalken,
  - f) grovt sexuellt övergrepp mot barn enligt 6 kap. 6 § andra stycket brottsbalken,
  - g) grovt utnyttjande av barn för sexuell posering enligt 6 kap. 8 § tredje stycket brottsbalken,
  - h) grovt koppleri enligt 6 kap. 12 § tredje stycket brottsbalken,
  - i) grov utpressning enligt 9 kap. 4 § andra stycket brottsbalken,
  - j) grovt barnpornografibrott enligt 16 kap. 10 a § sjätte stycket brottsbalken,
  - k) grovt övergrepp i rättsak enligt 17 kap. 10 § tredje stycket brottsbalken,
  - l) grovt narkotikabrott enligt 3 § narkotikastrafflagen (1968:64), eller
  - m) grov narkotikasmuggling enligt 6 § tredje stycket lagen (2000:1225) om straff för smuggling,
5. försök, förberedelse eller stämpling till brott som avses i 1–3, om en sådan gärning är belagd med straff,
6. försök, förberedelse eller stämpling till brott som avses i 4, om en sådan gärning är belagd med straff och det med hänsyn till omständigheterna kan antas att gärningens straffvärde överstiger fängelse i fyra år. Lag (2020:174).

Som en följd av ändringarna i 16:10 a § BrB har hänvisningen om grovt barnpornografibrott i andra stycket punkt 4 j ändrats. Ändringen innebär ingen förändring i sak.

1 augusti 2020 tillkom denna nya paragraf

27:28 a

Om rätten har meddelat tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, och tillståndet alljämt gäller, får rätten pröva en ansökan eller anmälan om ytterligare tillstånd som avser samma person utan att utse ett offentligt ombud och utan att hålla sammanträde om

1. ansökan eller anmälan grundas på samma omständigheter men avser ett annat telefonnummer eller en annan adress eller en annan elektronisk kommunikationsutrustning än det tidigare tillståndet, och
2. ett sammanträde skulle vara utan betydelse för rättens prövning av ansökan eller anmälan.

Ett tillstånd enligt första stycket får inte avse någon annan tid än det tidigare tillståndet.

När rätten har prövat en ansökan eller anmälan enligt första stycket ska ett offentligt ombud skyndsamt utses och underrättas om beslutet. Lag (2020:728).

Paragrafen innehåller bestämmelser om ett förenklat förfarande vid vissa beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och innebär bl.a. ett undantag från kravet att rätten ska hålla sammanträde så snart en ansökan eller anmälan om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation har kommit in till rätten.

Utöver dessa få ändringar har det skett stora förändringar i nedan nämnda lag. Ändringarna kommenteras inte utan återges endast.

Lag (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

Ändringsdatum 1 oktober 1019

2 § Uppgifter får hämtas in om omständigheterna är sådana att åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar

1. brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,
2. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,
3. kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 5 a § första eller andra stycket eller 5 b § första stycket brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,
4. brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 5 § brottsbalken,
5. spioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5 eller 8 §, 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,
6. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning,
7. grovt brott enligt 3 § andra stycket lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller grovt brott enligt 6 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet,
8. grov misshandel eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 6 § eller 4 kap. 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Uppgifter får bara hämtas in om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktar sig mot eller för något annat motstående intresse. Lag (2019:499).

3 § Beslut om inhämtning av uppgifter fattas av åklagare vid Åklagarmyndigheten efter ansökan av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket. Lag (2019:499).

4 § I ett beslut om inhämtning av uppgifter ska det anges vilken brottslig verksamhet och vilken tid beslutet avser samt vilket telefonnummer eller vilken annan adress, vilken elektronisk kommunikationsutrustning eller vilket geografiskt område beslutet avser. Tiden får inte bestämmas längre än nödvändigt och får, när det gäller tid som infaller efter beslutet, inte överstiga en månad från dagen för beslutet.

Om det inte längre finns skäl för ett beslut om inhämtning av uppgifter ska den ansökande myndigheten omedelbart häva beslutet. Lag (2019:499).

5 § Den ansökande myndigheten ska underrätta Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten om ett beslut om inhämtning av uppgifter enligt denna lag. Underrättelsen ska lämnas senast en månad efter det att ärendet om inhämtning avslutades. Lag (2019:499).

6 § Om det vid inhämtning av uppgifter enligt denna lag har kommit fram uppgifter om annan brottslig verksamhet än som omfattas av beslutet om inhämtning, får uppgifterna användas för att förhindra brott. Lag (2019:499).

7 § Uppgifter som har kommit fram vid inhämtning enligt denna lag får användas i en förundersökning endast efter tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Utan ett sådant tillstånd får dock inhämtade uppgifter ligga till grund för beslut om att inleda en förundersökning. Lag (2019:499).

8 § Uppteckningar av uppgifter ska granskas snarast möjligt. Uppteckningar ska, i de delar de är av betydelse för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som omfattas av beslutet om inhämtning eller för att förhindra annat brott, bevaras så länge det behövs för något av dessa syften. De ska därefter förstöras. Andra stycket hindrar inte att brottsbekämpande myndigheter behandlar uppgifter från uppteckningar i enlighet med vad som är särskilt föreskrivet i lag. Lag (2019:499).